

SOTE- TIETOSISÄLLÖT



MAAKUNTIEN JHS-PALVELULUOKAT / SOSIAALIPALVELUT

- JHS-palveluluokituksessa sosiaalihuollon palveluluokat ovat KANSA-yhteensopivia, mutta niitä on yhdistetty, jotta luokkia voitaisiin käyttää yhdessä maakuntien JHS-tililuettelon ja JHS-kustannuslaskennan luokitusten kanssa.
- Terminologia perustuu [Sosiaalialan tiedonhallinnan sanastoon \(v. 4,0\)](#)
- Ks. kuvaukset ja lainsäädäntöperusta THL:n koodistopalvelimesta: <http://91.202.112.142/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=703&versionKey=2683>
- Sosiaalipalvelujen luokituksessa yhteensä 30 eri raportoitavaa JHS-palveluluokkaa.
- Osa JHS-palveluluokista kuuluu arvioinnin tehtäväkokonaisuuksien näkökulmasta useisiin ryhmiin (esim. muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sisältää iäkkäiden / vammaisten kotihoidon), eikä erottelua ole tarkoituksenmukaista täsmentää kustannus-laskennassa, vaan tarvittavat erottelut arvioinnissa tehdään asiakastietojen perusteella.
- Osa luokista arvioinnin kannalta päällekkäisiä terveydenhuollon kanssa (mielenterveyspalvelut)
- Palveluluokituksen tavoitteena on kuvata maakunnan palvelut siten, että maakunnan tulot ja menot pystytään kokonaisuudessaan kohdentamaan yksittäiselle palvelulle.

SOSIAALIHUOLLON PALVELUTEHTÄVÄT

- **Sosiaalihuollon peruspalvelutehtävien** kokonaisuus, jossa painopiste on sosiaalisten ongelmien ehkäisemisessä sekä varhaisen tuen ja *sosiaalipalvelujen* tarjoamisessa *sosiaalihuollon asiakkaille* heidän hyvinvointinsa ja toimintakykynsä ylläpitämiseksi
- Sosiaalihuollon peruspalveluissa annettavat sosiaalipalvelut on toteutettava siten, että ne soveltuvat kaikille asiakkaille. Tarvittaessa avun ja *tuen tarpeessa* oleva henkilö on ohjattava *sosiaalihuollon erityispalveluihin* tai muiden *palvelujen* piiriin.
- Sosiaalihuollon peruspalveluja annetaan sekä *sosiaalihuollon yleis-* että erityislakien perusteella
- **Sosiaalihuollon erityispalvelutehtävien** kokonaisuus, jossa painopiste on sosiaalisten ongelmien vähentämisessä ja poistamisessa ja jonka tavoitteena on vastata *sosiaalihuollon asiakkaiden tuen tarpeeseen* silloin, kun *sosiaalihuollon peruspalveluissa* annettavat *sosiaalipalvelut* eivät ole riittäviä
- Sosiaalihuollon erityispalveluja annetaan *sosiaalihuollon* erityislakien perusteella

SOSIAALIPALVELUTEHTÄVÄKOKONAISUUDET / SOSIAALIPALVELUT

Arvioinnin palvelutehtäväkokonaisuudet

Yleispalvelut

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Peruspalvelut

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Työikäisten sosiaalipalvelut
- Ikäihmisten palvelut

Erityispalvelut

- Vammaisten palvelut
- Mielen terveystyöt
- Päihdepalvelut

Sosiaalipalvelut

- Asiakkuutta ohjaavat palvelut (sosiaali-huollon neuvonta ja – ohjaus)
- Sosiaalityö (palvelujen tarpeen arviointi, asiakassuunnitelma, viranomaispäätös)
- Taloudelliseen tilanteeseen kohdistuvat palvelut
- Työllistymiseen liittyvät palvelut
- Omatoimisuutta tukevat palvelut (esim. kotihoito/palvelut, henkilökohtainen apu)
- Hyvinvointia ja elämänhallintaa edistävät palvelut (esim. päivätoiminta)
- Asumispalvelut (palveluasuminen)
- Ympäri vuorokautisen hoidon palvelut (tehostettu palveluasuminen, laitoshoidot)



Lakiperusta

- Palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), lastensuojelulakiin (417/2007), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010), isyyslakiin (11/2015), lakiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983), lakiin lapsen elatuksesta (704/1975), adoptiolakiin (22/2012) ja avioliittolakiin (234/1929).

JHS-palveluluokat (luokittelun tarkennukset)

- Perheoikeudelliset palvelut (ml. perheasioiden sovittelu, tapaamisoikeuden turvaaminen ja valvonta jne.)
- Kasvatus- ja perheneuvonta
- Ensikotipalvelu
- Lapsiperheiden sosiaalityö ja –ohjaus
- Lapsiperheiden tukisuhdetoiminta, lomaviettopalvelu ja vertaistukipalvelu
- Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö (pl. lastensuojelu)
- Lastensuojelupalvelut (lastensuojelun sosiaalityö, tehostettu perhetyö, avohuollon tuki, itsenäistymisen tuki, jälkihoito)
- Lastensuojelun perhehoito (so. sijaisperhehoito)
- Lastensuojelun ammatillinen perhehoito (ammatilliset ja luvanvaraiset perhekodit)
- Lastensuojelun laitoshoido lastensuojelulaitoksissa (ml. perhekuntoutus laitoksissa)

TYÖIKÄISTEN SOSIAALIPALVELUT

Lakiperusta

- Työikäisten palvelut perustuvat sosiaali- huoltolakiin (1301/2014), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002), kuntouttavasta työtoiminnasta annettuun lakiin (189/2001), oppilas- ja opiskelija- huoltolakiin (1287/2013) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010).

JHS-palveluluokat (luokittelun tarkennukset)

- Työikäisten sosiaalityö ja –ohjaus (ml. sosiaalinen kuntoutus, sosiaalinen luototus, ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki, asiakkaan raha-asioiden hoitaminen, lomaviettopalvelut ja tukisuhdetoiminta) + (mahdollisesti osa perustoimeentulotukea tai työmarkkinatukea jos rahat kulkevat maakunnan kautta)
- Työelämäosallisuutta tukevat palvelut ja päiväaikainen toiminta (kuntouttava työtoiminta ja vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta, päivätoiminta ja työtoiminta – mutta ei vanhusten päivätoiminta eikä esim. palkkatuki, joka kuuluu kasvupalveluihin)

IKÄIHMISTEN PALVELUT

Lakiperusta

- Iäkkäiden palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), omaishoidon tuesta annettuun lakiin (937/2005), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010). Lisäksi palveluista säädetään ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalveluja koskevassa laissa (980/2012).

JHS-palveluluokat (luokittelun tarkennukset)

- Iäkkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjaus (ml. neuvonta, sosiaaliohjaus, palvelujen tarpeen arviointi ja palvelupäätös)
- Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu (pl. vammaisten liikkumista tukeva palvelu)
- Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen (ml. kotipalvelut, päivätoiminta ja kotisairaanhoido, 65-vuotiaille maksetut omaishoidon tukipalkkiot sekä vammaisten kotihoito)
- Iäkkäiden palveluasuminen ja perhehoito
- Iäkkäiden tehostettu palveluasuminen
- Iäkkäiden laitospalvelu (pl. terveydenhuollon vuodeosastohoito)

VAMMAISTEN PALVELUT

Lakiperusta

- Vammaispalvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettuun lakiin (380/1987) sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin (519/1977).

JHS-palveluluokat

- Vammaisten sosiaalityö ja -ohjaus
- Vammaisten liikkumista tukevat palvelu
- Henkilökohtainen apu (ml. vammaispalvelulain mukaan annettu apu myös ikääntyneille henkilöille)
- Vammaisten perhehoito (ammatillinen perhehoito)
- Vammaisten tehostettu palveluasuminen
- Vammaisten asumisen muu tuki ja palvelut kuin tehostettu palveluasuminen (ml. tuettu asuminen, palveluasuminen, alle 65-v. omaishoidon tuen palkkiot, VPL – taloudellinen tuki, asunnonmuutostyöt)
- Vammaisten laitospalvelu (kuntoutustyyppinen sekä pitkäaikainen)

MIELENTERVEYSPALVELUT

Lakiperusta

- Mielenterveystyö sosiaalihuollossa perustuu sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) ja mielenterveyslakiin (1116/1990).

▪ JHS-palveluluokat

- Mielenterveys- ja päihdeongelmaisten asiakasohjaus
- Päihde- ja mielenterveysongelmaisten matalakynnyksisen avun, tuen, hoidon ja kuntoutuksen avopalvelukokonaisuus (pl. erikoissairaanhoidon avo- ja kuntoutuspalvelut)
- Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelu (ml. kuntoutus ja omatoimisuuden opettelu itsenäisessä asunnossa tai ryhmäasunnoissa)
- Mielenterveyskuntoutujien ympärivuorokautinen asumispalvelu (tehostettu palveluasuminen ryhmäasunnoissa)

PÄIHDEPALVELUT

Lakiperusta

- Päihdetyö sosiaalihuollossa perustuu sosiaalihuoltolakiin (1301/2014) ja päihdehuoltolakiin (41/1986).

JHS-palveluluokat

- Mielenterveys- ja päihdeongelmaisten asiakasohjaus
- Päihde- ja mielenterveysongelmaisten matalakynnyksisen avun, tuen, hoidon ja kuntoutuksen avopalvelukokonaisuus (ml. etsivä työ, A-klinikat, terveysneuvonta pistoskäyttäjille pl. erikoissairaanhoidon avo- ja kuntoutuspalvelut)
- Päihdekuntoutujien asumispalvelu (tilapäinen asuminen, tuettu asuminen, palveluasuminen, ympärivuorokautiset tehostetut asumispalvelut)
- Päihdekuntoutujien laitoshoido (päihdeongelmaisten ympärivuorokautinen hoito ja kuntoutus päihdehuollon katkaisu- ja kuntoutushoidossa, pl. erikoissairaanhoidon ympärivuorokautiset palvelut)

SOSIAALIPALVELUJEN TUOTTAMINEN

- Suoran valinnan palvelut sote-keskuksissa koskevat sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta
- Maakunnan liikelaitos tekee palvelujen tarpeen arvioinnin, asiakassuunnitelman ja palvelupäätöksen. Liikkuva sosiaaliammattilaisten tiimi voi kuitenkin konsultoida sote-keskuksia palveluissa.
- Maakunnan liikelaitos voi tuottaa palveluja asiakkaalle itse, ostopalveluina tai myöntää asiakkaalle asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin, jolla asiakas hankkii tarvitsemiaan palveluja yksityisiltä palveluntuottajilta.
- Asiakassetelillä saa sekä laissa määrättyjä palveluja (sosiaalinen kuntoutus, kotihoito, kotipalvelu, asumispalvelut, vammaisten työtoiminta) että maakunnan päättämiä palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta.
- Henkilökohtaista budjettia saa käyttää asiakassuunnitelman mukaisissa palveluissa ja suunnitelmassa määriteltujen sisältöjen puitteissa. Budjetti on tarkoitettu vanhus- ja vammaispalvelujen asiakkaille, joilla on pitkäaikaista ja laaja-alaista avun tarvetta ja jotka pystyvät joko itse tai tuettuna suunnittelemaan ja hankkimaan omat palvelunsa. Asiakas voi itse päättää, mistä hankkii palvelut. Maakunta maksaa suoraan palveluntuottajalle henkilökohtaisen budjetin mukaiset korvaukset.

KIITOS !